

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

1997 Julkaistu Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 1997 N:o 1218—1227

SISÄLLYS

N:o		Sivu
1218	Laki konkurssisäännön muuttamisesta	4255
1219	Laki konkurssipesien hallinnon valvonnasta annetun lain 7 §:n muuttamisesta	4259
1220	Laki liiketoimintakiellosta annetun lain muuttamisesta	4260
1221	Laki eurooppalaisesta taloudellisesta etuuytymästä annetun lain 1 §:n 2 momentin kumoamisesta	4264
1222	Laki poliisin henkilörekistereistä annetun lain 13 §:n muuttamisesta	4265
1223	Asetus työtuomioistuimesta annetun asetuksen muuttamisesta	4266
1224	Asetus vankeinhoitolaitoksesta annetun asetuksen 45 §:n muuttamisesta	4267
1225	Asetus vankeinhoidon koulutuskeskuksesta annetun asetuksen 9 §:n muuttamisesta	4268
1226	Asetus oikeusministeriöstä annetun asetuksen 6 §:n muuttamisesta	4269
1227	Asetus onnettomuuksien tutkinnasta annetun asetuksen muuttamisesta	4270

N:o 1218

Laki

konkurssisäännön muuttamisesta

Annettu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 1997

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 9 päivänä marraskuuta 1868 annetun konkurssisäännön (31/1868) 41—43 §, 50 §:n 4 momentti, 52 §:n 1 momentti sekä 68 §,
sellaisina kuin niistä ovat 41 § laissa 37/1895, 42 § laissa 242/1929, 50 §:n 4 momentti laissa 110/1995 ja 52 §:n 1 momentti laissa 62/1935,
muutetaan 17, 37—39 §, 50 §:n 1 ja 3 momentti sekä 51 ja 61 §,
sellaisina kuin niistä ovat 50 §:n 1 ja 3 momentti mainitussa laissa 110/1995 ja 51 § mainitussa laissa 62/1935, sekä
lisätään lakiin uusi 6 a ja 50 b § seuraavasti:

6 a §

Jos konkurssihakemuksen hyväksymiselle on ilmeisesti perusteet, konkurssihakemusta käsittelevä tuomioistuin voi hakemuksen tehneen tai muun velkojan vaatimuksesta ennen kuin konkurssiin asettamisesta on päätetty:

1) antaa 38 §:ssä tarkoitetun maastapoistumiskiellon;

2) määrätä velallisen omaisuutta pantavaksi takavarikkoon tai määrätä oikeudenkäymiskaaren 7 luvun 3 §:ssä tarkoitetusta muusta turvaamistoimesta velkojille velalli-

sen omaisuudesta kertyvän jako-osuuden turvaamiseksi, jos on vaara, että velallinen kätkee, hävittää tai luovuttaa omaisuutta velkojien vahingoksi; sekä

3) määrätä velallisen kirjanpito kirjat, tositetet ja muun kirjanpitoaineiston sekä velallisen hallintoa koskevat ja, siltä osin kuin on tarpeen, myös muut velallisen liiketoimintaan liittyvät asiakirjat ja muut tallenteet tarpeellisessa laajuudessa takavarikkoon tai määrätä oikeudenkäymiskaaren 7 luvun 3 §:ssä tarkoitetusta muusta turvaamistoi-
mesta, jos on vaara, että velallinen kätkee,

HE 49/1997
LaVM 11/1997
EV 139/1997

hävittää tai vahingoittaa mainittua aineistoa ja siten vaikeuttaa pesän selvittämistä.

Jos asia ei siedä viivytystä, vaatimus voidaan hyväksyä varaamatta velalliselle tilaisuutta tulla kuulluksi. Tuomioistuimen on omasta aloitteestaan taikka velallisen tai velkojan vaatimuksesta kumottava kielto ja määräys heti, kun niiden voimassapitämiseen ei ole aihetta. Jos konkurssihakemus hylätään, jätetään tutkimatta tai jää sillessä, 1 momentissa tarkoitettu kielto ja määräys raukeavat. Konkurssiin asettamisesta päättäessään tuomioistuimen tulee määrätä, pidetäänkö 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu kielto voimassa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua päätöksestä ei saa valittaa. Velallinen saa kuitenkin ilman määräaikaa kannella päätöksestä. Kantelu on käsiteltävä kiireellisenä.

Edellä 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettua turvaamistoimesta on lisäksi soveltuvin osin voimassa, mitä oikeudenkäymiskaa-ren 7 luvun 5 §:n 1 momentissa sekä 10—13 §:ssä säädetään. Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua kiellosta on ilmoitettava siten kuin 38 §:n 4 momentissa säädetään.

17 §

Milloin velallinen on yhteisö tai säätiö, velallisena pidetään 6 a §:n 1 momentin 1 kohdan, 15, 16, 37 ja 38 §:n, 39 §:n 2 momentin sekä 82 §:n säännöksiä sovellettaessa sitä, joka on henkilökohtaisesti vastuussa yhteisön velvoitteista, yhteisön tai säätiön toimitusjohtajaa tai hallituksen jäsentä, selvitysmiestä tai näihin rinnastettavassa asemassa olevaa henkilöä sekä sitä, joka on ollut edellä tarkoitettussa asemassa yhteisössä tai säätiössä konkurssihakemuksen tekemistä edeltäneen vuoden aikana.

Tuomioistuimen määräyksestä 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä sovelletaan myös siihen, joka on aikaisemmin ollut 1 momentissa tarkoitettussa asemassa tai joka on tosiasiallisesti johtanut yhteisön tai säätiön toimintaa tai hoitanut sen hallintoa tai omaisuutta. Milloin velallinen on luonnollinen henkilö, säännöksiä voidaan vastaavasti tuomioistuimen määräyksestä soveltaa siihen, joka on tosiasiallisesti johtanut velallisen elinkeinotoimintaa tai hoitanut velallisen omaisuutta. Määräyksen antamista voi vaatia pesänhoitaja tai velkoja. Tuomioistuimen on varattava asianomaiselle tilaisuus tulla kuulluksi. Päätöksestä, jolla määräys on annettu,

ei saa valittaa. Siitä saa kuitenkin kannella ilman määräaikaa. Kantelu on käsiteltävä kiireellisenä.

37 §

Velallisen on ilmoitettava pesänhoitajalle olinpaikkansa ja yhteystietonsa sekä oltava tarvittaessa pesänhoitajan tavoitettavissa.

38 §

Jos on todennäköisiä syitä epäillä, että velallinen poistuu maasta ja laiminlyö hänelle konkurssivelallisena kuuluvat pesän varojen ja velkojen ilmoittamiseen tai pesäluettelon oikeaksi vahvistamiseen liittyvät velvoitteet, tuomioistuin voi pesänhoitajan tai velkojan vaatimuksesta määrätä, ettei velallinen saa poistua maasta. Jos asia ei siedä viivytystä, kielto voidaan määrätä varaamatta velalliselle tilaisuutta tulla kuulluksi. Kielto on kumottava heti, kun sen voimassapitämiseen ei ole aihetta. Kielto voi olla voimassa enintään siihen asti, kun velallinen on vahvistanut pesäluettelon oikeaksi.

Maastapoistumiskieltoon määrätylle ei saa antaa passia. Jos hänelle on annettu passi, hänen on luovutettava se poliisin haltuun kiellon ajaksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua päätöksestä ei saa valittaa. Velallinen saa kuitenkin ilman määräaikaa kannella päätöksestä. Kantelu on käsiteltävä kiireellisenä.

Tuomioistuimen tulee huolehtia siitä, että velalliselle ilmoitetaan heti tarkoitukseen soveltuvalla tavalla 1 momentissa tarkoitettua kiellosta ja 2 momentissa tarkoitettua velvollisuudesta luovuttaa passi poliisin haltuun sekä kiellon kumoamisesta ja raukeamisesta. Tuomioistuimen on viipymättä tehtävä poliisille vastaava ilmoitus tiedon tallentamiseksi poliisin henkilörekisteriin. Tallennetut tiedot poistetaan rekisteristä viipymättä kiellon rauettua tai tultua kumotuksi.

39 §

Velalliselle, joka on luonnollinen henkilö, ja hänen elatuksensa varassa olevalle on annettava konkurssipesän varoista avustusta, jollei hänen toimeentulonsa ole muuten turvattu. Avustusta myönnettäessä on otettava huomioon myös velallisen ansaintamahdollisuudet ja velallisen toiminta pesän selvittämiseksi sekä konkurssipesän mahdollisuus suorittaa avustusta. Avustusta voidaan myöntää enintään konkurssituomion antamiseen asti.

Jos velallisen on saavuttava tuomioistuimeen tai muualle antamaan tietoja pesästä, hänelle on annettava konkurssipesän varoista kohtuullinen korvaus tarpeellisista matka- ja toimeentulokustannuksista.

Jos 1 tai 2 momentissa tarkoitettu avustuksesta tai kustannusten korvauksesta on erimielisyyttä, asian ratkaisee tuomioistuin.

50 §

Kun päätös konkurssiin asettamisesta tehdään, tuomioistuin määrää samalla yhden tai useamman väliaikaisen pesänhoitajan. Ennen pesänhoitajan määräämistä tuomioistuimen tulee tarvittaessa kuulla velkojia ja pesänhoitajaksi esitettyä henkilöä. Väliaikaisen pesänhoitajan kelpoisuudesta ja esteellisyydestä, tehtävään suostumuksen antaneen velvollisuudesta ilmoittaa seikoista, jotka vaikuttavat hänen riippumattomuuteensa ja tasapuolisuuteensa pesänhoitajana, sekä väliaikaisen pesänhoitajan tehtävästään vapauttamisesta on voimassa, mitä 51 §:n 1 ja 3 momentissa sekä 61 §:ssä säädetään.

Väliaikaisella pesänhoitajalla on oikeus saada tehtävästään työn vaativuuteen, tehtyyn työhön ja muihin seikkoihin nähden kohtuullinen palkkio. Väliaikaisella pesänhoitajalla on myös oikeus saada korvaus hänelle aiheutuneista tehtävän kannalta tarpeellisista kustannuksista. Jos konkurssi raukeaa tai peruuntuu, maksuvelvollinen on velallinen. Tuomioistuin määrää tällöin palkkion suuruuden pesänhoitajaa ja läsnä olevaa velallista kuultuaan. Kysymys palkkion määrästä voidaan siirtää myös erikseen ratkaistavaksi. Palkkiosta ei voida määrätä ennen kuin 50 b §:ssä tarkoitettu selvitys on annettu tuomioistuimelle. Väliaikaisella pesänhoitajalla on oikeus pidättää konkurssin raukeamisen tai peruuntumisen varalta tarpeellinen määrä konkurssipesään kuuluvaa omaisuutta palkkion ja korvauksen maksamista varten.

50 b §

Väliaikaisen pesänhoitajan on laadittava velallisesta ja velallisen konkurssia edeltäneestä toiminnasta selvitys, josta tulee ilmetä ainakin:

- 1) jos velallinen on yhteisö, velallisen omistus- ja konsernisuhteet;
- 2) konkurssin pääasialliset syyt;
- 3) se, miten velallisen kirjanpito on hoidettu;

4) onko velallisen toiminnan johtamisessa käytetty välikäsiä;

5) havainnot sellaisista seikoista, joilla voi olla merkitystä konkurssin jatkumisen kannalta;

6) havainnot sellaisista seikoista, joilla voi olla merkitystä liiketoimintakiellon määräämisen kannalta; sekä

7) velallisen toiminnan ja tilien tarkastukset ja niiden tarve.

Selvitys on annettava tuomioistuimelle sen määräämänä ajankohtana. Selvitys on samalla toimitettava konkurssiasiamiehelle ja syyttäjälle sekä pyynnöstä esitutkintaviranomaiselle ja velkojalle.

Jos myöhemmin tulee ilmi seikkoja, joilla voi olla olennaista merkitystä arvioitaessa sitä, tuleeko velallinen tai hänen edustajansa määrätä liiketoimintakieltoon, on pesänhoitajan ilmoitettava niistä viipymättä syyttäjälle ja konkurssiasiamiehelle. Pesänhoitajan on annettava syyttäjälle liiketoimintakieltoaasia varten ne tiedot ja asiakirjat, joita tämä pyytää.

51 §

Velkojainkuulustelussa tuomioistuin määrää läsnä olevia sekä harkintansa mukaan muitakin velkojia ja pesänhoitajaksi esitettyä henkilöä kuultuaan yhden tai useamman uskotun miehen pesänhoitajaksi. Pesänhoitajan on oltava täysivaltainen ja rehelliseksi tunnettu henkilö. Hänen tulee olla tehtävään kykenevä ja sopiva. Hän ei saa olla velalliseen eikä velkojaan sellaisessa suhteessa, että se voi olla omiaan vaarantamaan hänen riippumattomuuttaan velalliseen nähden tai tasapuolisuuttaan velkojia kohtaan tai muuten kykyään hoitaa asianmukaisesti tehtävänsä.

Tuomioistuin voi myöhemmin määrätä pesänhoitajan määrättyä tehtävää varten, jos siihen on erityistä syytä. Tällaisesta pesänhoitajasta on soveltuvin osin voimassa, mitä tässä laissa säädetään pesänhoitajasta.

Sen, joka on antanut suostumuksensa pesänhoitajan tehtävään, tulee ilmoittaa tuomioistuimelle kaikki ne seikat, jotka voivat olla omiaan vaarantamaan hänen riippumattomuuttaan tai tasapuolisuuttaan pesänhoitajana tai aiheuttamaan näissä suhteissa perusteltuja epäilyksiä.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuun päätökseen voidaan hakea muutosta valittamalla.

61 §

Pesänhoitaja voidaan vapauttaa tehtävästään:

1) jos havaitaan, että hän ei ole tehtävään kelpoinen tai että hän on esteellinen;

2) jos hän laiminlyö huolehtia tehtävästään taikka menettelee lain tai hyvän pesänhoitotavan vastaisesti; tai

3) jos vapauttamiseen on muu painava syy.

Pesänhoitaja voidaan myös omasta pyynnöstään pätevistä syistä vapauttaa tehtävästään.

Pesänhoitajan vapauttamista voi hakea velallinen tai velkoja. Tuomioistuimen on varattava pesänhoitajalle ja harkintansa mukaan muille asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi hakemuksen johdosta.

Jos pesänhoitaja on vapautettu tehtävästään, hänen tilalleen on tarvittaessa määrättävä uusi pesänhoitaja noudattaen, mitä 50 tai 51 §:ssä säädetään.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen voidaan hakea muutosta valittamalla.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1998. Tämän lain 50 b §:ää ja 51 §:n 3 momenttia sovelletaan niihin konkurssiin, jotka ovat alkaneet tämän lain tultua voimaan.

Jos pesänhoitaja on määrätty tehtävänsä ennen tämän lain voimaantuloa, hänet voidaan vapauttaa tehtävästään 61 §:n 1 momentin 1 kohdan esteellisyyden perusteella vain, jos tämä esteellisyys on syntynyt tämän lain tultua voimaan.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 1997

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Oikeusministeri *Kari Häkämies*

N:o 1219

Laki

konkurssipesien hallinnon valvonnasta annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 1997

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan konkurssipesien hallinnon valvonnasta 31 päivänä tammikuuta 1995 annetun lain (109/1995) 7 §:n 2 momentti seuraavasti:

7 §

Tuomioistuin voi konkurssiasiamiehen hakemuksesta vapauttaa pesänhoitajan tehtävästään konkurssisäännön 61 §:ssä säädetyillä perusteilla. Uusi pesänhoitaja määrätään

tarvittaessa noudattaen, mitä konkurssisäännön 50 tai 51 §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1998.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 1997

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Oikeusministeri *Kari Häkämies*

N:o 1220

Laki**liiketoimintakiellosta annetun lain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 1997

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan liiketoimintakiellosta 13 päivänä joulukuuta 1985 annetun lain (1059/1985) 7, 13 ja 14 § sekä 19 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 19 §:n 2 momentti laissa 1263/1988,

muutetaan 1—5 ja 8 §, 9 §:n 2 momentti, 10 ja 11 §, 18 §:n 1 ja 3 momentti, 19 §:n 1 momentti ja 21 § sekä

lisätään lakiin uusi 19 a ja 21 a § seuraavasti:

1 §

Lain tarkoitus

Sopimattoman ja vahingollisen liiketoiminnan estämiseksi sekä liiketoimintaan kohdistuvan luottamuksen ylläpitämiseksi voidaan määrätä liiketoimintakielto siten kuin tässä laissa säädetään.

2 §

Liiketoimintakiellon henkilöpiiri

Liiketoimintakieltoon voidaan määrätä 3 §:ssä säädetyin edellytyksin:

1) yksityinen elinkeinonharjoittaja, jonka harjoittamasta liiketoiminnasta on kirjanpitolaisissa (655/1973) säädetty kirjanpitovelvollisuus;

2) avoimen yhtiön yhtiömies, kommandiittiyhtiön vastuunalainen yhtiömies ja eurooppalaisen taloudellisen etuyhtymän henkilöjäsen; sekä

3) se, joka on yhteisön hallituksen jä-

senenä tai toimitusjohtajana taikka muussa siihen rinnastettavassa asemassa, samoin kuin se, joka tosiasiallisesti johtaa yhteisön tai säätiön taikka ulkomaisen sivuliikkeen toimintaa taikka hoitaa sen hallintoa.

3 §

Liiketoimintakiellon määrittämisen edellytykset

Liiketoimintakieltoon voidaan määrätä 2 §:ssä tarkoitettu henkilö,

1) jos hän on liiketoiminnassa olennaisesti laiminlyönyt siihen liittyviä lakisääteisiä velvollisuuksia; tai

2) jos hän on liiketoiminnassa syyllistynyt rikolliseen menettelyyn, jota ei voida pitää vähäisenä,

ja hänen toimintaansa on kokonaisuutena arvioiden pidettävä velkojien, sopimuskumppaneiden, julkisen talouden taikka terveen ja toimivan taloudellisen kilpailun kannalta vahingollisena.

Laiminlyöntien olennaisuutta 1 momentin

1 kohdan mukaan arvioitaessa on otettava huomioon erityisesti laiminlyöntien suunnitelmallisuus, niiden kesto ja toistuvuus sekä laiminlyönneistä aiheutuneiden vahinkojen määrä. Laiminlyöntiä on aina pidettävä olennaisena, jos 2 §:ssä tarkoitettu henkilö on laiminlyönyt kirjanpitovelvollisuuden niin, ettei kirjanpitovelvollisen taloudellista tulosta ja asemaa tai kirjanpitovelvollisen liiketoiminnan kannalta olennaisia liiketapahtumia kyetä selvittämään ilman kohtuutonta vaivaa.

4 §

Liiketoimintakiellon sisältö

Liiketoimintakieltoon määrätty ei saa:

1) itse tai toista välikätenä käyttäen harjoittaa sellaista liiketoimintaa, josta kirjanpitoa on säädetty kirjanpitovelvollisuus;

2) olla avoimen yhtiön yhtiömiehenä tai kommandiittiyhtiön vastuunalaisena yhtiömiehenä taikka eurooppalaisen taloudellisen etuyhtymän henkilöjäsenenä;

3) olla yhteisön tai säätiön hallituksen jäsenenä, varajäsenenä, toimitusjohtajana taikka muussa niihin rinnastettavassa asemassa yhteisössä tai säätiössä;

4) itse tai toista välikätenä käyttäen tosiasiallisesti johtaa yhteisön tai säätiön taikka ulkomaisen sivuliikkeen toimintaa tai hoitaa sen hallintoa;

5) olla itse tai toista välikätenä käyttäen osakeyhtiön tai osuuskunnan perustajana; taikka

6) hankkia itse taikka toista välikätenä käyttäen omistukseen tai sopimukseen perustuvaa määräysvaltaa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä.

Kielto ei koske tehtäviä tai toimintaa sellaisessa julkisoikeudellisessa yhteisössä tai yhteisöön kuuluvassa säätiössä tai laitoksessa, jonka pääasiallisena tarkoituksena ei ole liiketoiminnan harjoittaminen. Kielto ei myöskään koske tehtäviä tai toimintaa sellaisessa aatteellisessa yhdistyksessä tai säätiössä, joka ei lainkaan harjoita liiketoimintaa tai harjoittaa sitä vain vähäisessä määrin.

Erityisistä syistä voidaan määrätä, ettei kielto koske tiettyä tai tietynlaista liiketoimintaa taikka tehtäviä tai toimintaa tietyssä yhteisössä tai säätiössä taikka 1 momentin 6 kohdan mukaisen määräysvallan hankkimista yhteisössä.

5 §

Liiketoimintakiellon kesto

Liiketoimintakieltoon voidaan määrätä vähintään kolmeksi ja enintään seitsemäksi vuodeksi.

8 §

Vireillepanoaika

Liiketoimintakiellon määräämistä koskeva asia on pantava vireille viiden vuoden kuluessa liiketoimintakieltoa koskevan vaatimuksen perusteena olevasta viimeisimmästä laiminlyönnistä tai rikollisesta teosta.

9 §

Liiketoimintakiellon voimaantulo

Liiketoimintakiellon määräämistä koskeva päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei ylempi tuomioistuin vastaajan vaatimuksesta määrää, että päätöstä ei ole kokonaan tai määrättyiltä osin noudatettava. Vastaajan vaatimus on viipymättä toimitettava muutoksenhakutuomioistuimelle, jonka tulee välittömästi ottaa vaatimus tutkittavakseen.

10 §

Päätöksessä mainittavat seikat

Liiketoimintakiellon määräämistä koskevassa päätöksessä on mainittava kiellon sisältö, kiellon alkamis- ja päättymispäivä sekä kiellon rikkomisesta 16 ja 17 §:ssä säädetty seuraamukset. Päätöksessä on mainittava myös, mitä velvollisuuksia liiketoimintakieltoon määrättyllä on 21 a §:n mukaan.

11 §

Väliaikainen liiketoimintakielto

Jos 2 §:ssä tarkoitettu henkilö on epäiltynä tai syytteessä liiketoiminnassa tehdystä rikoksesta ja liiketoimintakiellon määräämistä voidaan pitää todennäköisenä, voi tuomioistuin syyttäjän vaatimuksesta määrätä hänet väliaikaiseen liiketoimintakieltoon, jos se on

tarpeen vahingolliseksi katsottavan liiketoiminnan estämiseksi.

Väliaikainen liiketoimintakielto voidaan määrätä enintään kuudeksi kuukaudeksi kerrallaan. Jollei syytettä väliaikaisen liiketoimintakiellon perusteena olevasta menettelystä ole nostettu vuoden kuluessa väliaikaisen kiellon määräämisestä, raukeaa kiellon voimassaolo.

Väliaikaiseen liiketoimintakieltoon on muutoin sovellettava, mitä 4, 9, 10 ja 15 §:ssä, 19 §:n 3 momentissa sekä 21 ja 21 a §:ssä säädetään liiketoimintakiellosta. Väliaikaista liiketoimintakieltoa koskevassa päätöksessä tulee mainita, milloin kielto 2 momentin mukaan raukeaa.

Päätökseen, jolla väliaikainen liiketoimintakielto on määrätty, ei saa hakea valittamalla muutosta. Päätöksestä saa kuitenkin kannella ilman määräaikaa.

18 §

Toimivaltainen tuomioistuim

Liiketoimintakiellon määräämistä koskeva asia tutkitaan siinä tuomioistuimessa, joka on toimivaltainen vaatimuksen perusteena olevaa rikosta koskevassa syyteasiassa taikka jonka tuomiopiirissä liiketoimintaa on harjoitettu.

Liiketoimintakiellon kumoamista koskevan hakemuksen tutkii se yleinen alioikeus, joka on ensimmäisenä oikeusasteena ratkaissut liiketoimintakiellon määräämistä koskevan asian. Liiketoimintakiellon rikkomista ja liiketoimintakiellon pidentämistä koskeva asia tutkitaan edellä tässä momentissa tarkoitettussa tai siinä tuomioistuimessa, joka on syyteasiassa muuten toimivaltainen.

19 §

Asian käsittely

Liiketoimintakiellon määräämistä ja pidentämistä koskevan asian käsittelyssä noudatetaan soveltuvin osin, mitä virallisen syyttäjän ajaman rikosasian käsittelystä säädetään. Asia voidaan tutkia ja ratkaista vastaajan poissaolosta huolimatta. Vastaajan velvollisuudesta korvata valtiolle asian käsittelystä aiheutuneet oikeudenkäyntikulut on

soveltuvin osin voimassa, mitä rikosasian vastaajasta säädetään.

19 a §

Liiketoimintakieltoasian tutkinta

Jos 2 §:ssä tarkoitettu henkilö on epäiltynä liiketoiminnassa tehdystä rikoksesta, jota ei voida pitää vähäisenä, tulee esitutkinnan yhteydessä tutkia myös, onko liiketoimintakiellon määräämiseen edellytykset. Poliisin on lisäksi syyttäjän pyynnöstä toimitettava liiketoimintakiellon määräämistä tai pidentämistä koskevassa asiassa tutkinta.

21 §

Rekisteri

Oikeusrekisterikeskus pitää rekisteriä liiketoimintakielloista.

Jokaisella on oikeus saada tietoja rekisteriin merkityistä, voimassa olevista liiketoimintakielloista.

Liiketoimintakieltoa koskevat tiedot poistetaan rekisteristä viiden vuoden kuluttua kiellon päättymisestä.

Tiedot päättyneistä liiketoimintakielloista on pidettävä salassa. Tietoja voidaan kuitenkin luovuttaa poliisille liiketoimintakiellon rikkomista koskevan rikoksen esitutkintaa ja liiketoimintakiellon määräämisen edellytysten selvittämistä varten sekä yleiselle syyttäjälle syyteharkintaa ja syytteen ajamista varten.

21 a §

Kiellon noudattamisen valvonta

Kiellon noudattamista valvoo poliisi. Valvonnasta on voimassa, mitä poliisilaissa (493/1995) säädetään poliisitutkinnasta. Liiketoimintakieltoon määrätyn asema poliisitutkinnassa määräytyy poliisilain 38 §:n 2 momentin mukaisesti.

Kun liiketoimintakielto on tullut voimaan, on poliisin laadittava selvitys siitä, mitä liiketoimintaa liiketoimintakieltoon määrätty on harjoittanut ennen kiellon määräämistä ja mihin toimenpiteisiin tämä on ryhtynyt kiellon johdosta. Liiketoimintakieltoon määrätty on velvollinen antamaan selvitystä varten tarpeelliset tiedot. Hänen on kiellon voimas-

saoloaikana toimitettava poliisille tämän kehotuksesta selvitys toimeentulostaan ja tiedot työpaikastaan.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1998.

Tämän lain säännöksiä liiketoimintakieltoon määrittämisestä sovelletaan, jos yksikin vaatimuksen perusteena oleva 3 §:ssä tarkoitettu laiminlyönti tai rikos on tapahtunut tämän lain tultua voimaan.

Vaatus liiketoimintakiellon määrittämisestä aikaisempien säännösten mukaan on tehtävä kahden vuoden kuluessa lain voimaantulosta. Jos kiello määrätään aikaisempien säännösten mukaan, on kiellon sisällöstä ja kestosta kuitenkin voimassa, mitä tämän lain 4 ja 5 §:ssä säädetään.

Liiketoimintakiellosta annetun lain tällä lailla kumottua 7 §:ää sovelletaan, jos konkurssi on alkanut ennen tämän lain voimaantumia.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 1997

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Oikeusministeri *Kari Häkämies*

N:o 1221

L a k i

eurooppalaisesta taloudellisesta etuyhtymästä annetun lain 1 §:n 2 momentin kumoamisesta

Annettu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 1997

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §
Tällä lailla kumotaan eurooppalaisesta taloudellisesta etuyhtymästä 22 päivänä joulukuuta 1994 annetun lain (1299/1994) 1 §:n 2 momentti.

2 §
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1998.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 1997

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Oikeusministeri *Kari Häkämies*

N:o 1222

Laki**poliisin henkilökistereistä annetun lain 13 §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 1997

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan poliisin henkilökistereistä 7 päivänä huhtikuuta 1995 annetun lain (509/1995) 13 §:n 2 momentin 1 kohta seuraavasti:

13 §

Poliisin tietojen saanti eräistä rekistereistä

 Poliisilla on oikeus saada, siten kuin asianomaisen rekisterinpitäjän kanssa sovitaan, teknisen käyttöyhteyden avulla:

1) oikeushallinnon tietojärjestelmistä tietoja syyteharkinnassa olevista tai olleista rikosasioista, annetuista rangaistusmääräyk-

sistä, liiketoimintakielloista, tuomioistuimesa vireillä olevista rikosasioista, tuomituista sakkorangaistuksista ja vankeusrangaistusta suorittavista tai suorittaneista henkilöistä; tietojen saamisesta rikosrekisteristä säädetään kuitenkin rikosrekisterilaissa (770/1993);

 Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1998.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 1997

Tasavallan Presidentti**MARTTI AHTISAARI**Oikeusministeri *Kari Häkämies*

N:o 1223

Asetus**työtuomioistuimesta annetun asetuksen muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 1997

Oikeusministerin esittelystä
muutetaan työtuomioistuimesta 25 päivänä helmikuuta 1983 annetun asetuksen (201/1983) 4, 8 ja 10 § sekä 13 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 10 § osaksi asetuksessa 333/1989, seuraavasti:

4 §

Sihteerin tehtävänä on toimia esittelijänä työtuomioistuimessa. Presidentti voi määrätä sihteerin esittelijän tehtävien ohella vastamaan ja huolehtimaan hallinto- ja talousasioiden hoitamisesta.

8 §

Presidentin ollessa estyneenä enintään kolmen kuukauden ajan hänen tehtäviään hoitaa työtuomioistuinneuvos. Tämänkin ollessa estyneenä tai jos häntä ei ole nimitetty taikka presidentin ollessa kolmea kuukautta pitemmän ajan virasta vapaana samoin kuin presidentin viran ollessa avoimna tasavallan presidentti määrää viran hoitajan.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 1997

Tasavallan Presidentti**MARTTI AHTISAARI**

10 §

Työnantajayhdistysten samoin kuin ammattiyhdistysten keskusjärjestöjen esityksestä työtuomioistuimesta annetun lain 2 §:n 3 momentissa tarkoitetuiksi kahdeksaksi työsuhteisiin perehtyneeksi jäseneksi ja heidän varajäsenikseen ehdotettujen keskuudessa on oltava teollisuuden, maatalouden ja palvelualan työsuhteisiin perehtyneitä henkilöitä.

13 §

— — — — —
 Työjärjestys on lähetettävä tiedoksi oikeusministeriölle.

— — — — —
 Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1998.

Oikeusministeri *Kari Häkämies*

N:o 1224

Asetus**vankeinhoitolaitoksesta annetun asetuksen 45 §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 1997

Oikeusministerin esittelystä
muutetaan vankeinhoitolaitoksesta 14 päivänä helmikuuta 1986 annetun asetuksen (134/1986) 45 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on asetuksissa 819/1992, 1240/1992 ja 1052/1994, seuraavasti:

45 §

Kelpoisuusvaatimuksena on:

1) vankilan johtajalla ylempi korkeakoulututkinto ja rikosoikeudellisen seuraamusjärjestelmän tuntemus sekä käytännössä osoitettu johtamistaito ja johtamiskokemus;

2) apulaisjohtajalla, osastonjohtajalla ja hallintopäälliköllä korkeakoulututkinto taikka vankeinhoidon jatkotutkinto tai sitä vastaava aikaisempi tutkinto;

3) talousjohtajalla, talouspäälliköllä, vartiopäälliköllä, notaarilla, kamreerilla ja apulaiskamreerilla korkeakoulututkinto tai opistotason tutkinto taikka vankeinhoidon jatkotutkinto tai sitä vastaava aikaisempi tutkinto;

4) psykologilla laillistetun psykologin oikeus;

5) opinto-ohjaajalla korkeakoulututkinto;

6) sosiaalipäälliköllä ja sosiaalityöntekijällä ylempi korkeakoulututkinto, johon sisältyy tai jonka lisäksi on hankittu riittävä sosiaalityön koulutus, sosiaalihuoltajan tutkinto tai vastaava Svenska social- och kommunalhögskolan nimisessä Helsingin yliopiston yksikössä suoritettu tutkinto taikka sosiaali- ja terveysministeriön antamien ohjeiden mu-

kaan korkeakoulussa järjestetyn pätevyyskoulutuksen suorittaminen vuoden 1992 loppuun mennessä;

7) apulaisvartiopäälliköllä vankeinhoitotutkinto tai sitä vastaava aikaisempi tutkinto taikka muu tutkinto sekä työsiirtolan päälliköllä ja ylivartijalla vankeinhoitotutkinto tai sitä vastaava aikaisempi tutkinto;

8) vanhemmalla ja nuoremmalla vartijalla sekä työsiirtolan apulaispäälliköllä vankeinhoidon perustutkinto tai sitä vastaava aikaisempi tutkinto; sekä

9) muilla virkamiehillä viran edellyttämä tutkinto tai koulutus.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1998.

Henkilö, joka on nimitetty vankilan johtajan, opinto-ohjaajan, sosiaalipäällikön tai sosiaalityöntekijän virkaan ennen tämän asetuksen voimaantuloa, säilyttää kelpoisuutensa tähän tai saman nimiseen muuhun virkaan vankeinhoitolaitoksessa myös tämän asetuksen tultua voimaan.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 1997

Tasavallan Presidentti**MARTTI AHTISAARI**Oikeusministeri *Kari Häkämies*

N:o 1225

Asetus

vankeinhoidon koulutuskeskuksesta annetun asetuksen 9 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 1997

Oikeusministerin esittelystä
muutetaan vankeinhoidon koulutuskeskuksesta 24 päivänä elokuuta 1990 annetun asetuksen (735/1990) 9 §:n 1 momentti seuraavasti:

9 §

Kelpoisuusvaatimukset

Kelpoisuusvaatimuksena koulutuskeskusten johtajalla on ylempi korkeakoulututkinto ja perehtyneisyys henkilöstökoulutukseen se-

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 1997

kä käytännössä osoitettu johtamistaito ja johtamiskokemus.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1998.

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Oikeusministeri *Kari Häkämies*

N:o 1226

Asetus**oikeusministeriöstä annetun asetuksen 6 §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 1997

Oikeusministerin esittelystä
muutetaan oikeusministeriöstä 24 päivänä maaliskuuta 1995 annetun asetuksen (457/1995) 6 §, sellaisena kuin se on osaksi asetuksessa 1155/1995, seuraavasti:

6 §

Virkamiesten kelpoisuusvaatimukset

Kelpoisuusvaatimuksena on:

1) kansliapäälliköllä oikeustieteen kandidaatin tutkinto ja perehtyneisyys hallinnonalan toimintaan sekä käytännössä osoitettu johtamistaito ja johtamiskokemus;

2) osastopäällikkönä toimivalla hallitusneuvoksella oikeustieteen kandidaatin tutkinto ja perehtyneisyys hallinnonalan toimintaan sekä käytännössä osoitettu johtamistaito ja johtamiskokemus;

3) lainvalmisteluosaston osastopäälliköllä oikeustieteen kandidaatin tutkinto, hyvä perehtyneisyys lainvalmisteluun ja valtionhallintoon sekä käytännössä osoitettu johtamistaito ja johtamiskokemus;

4) vankeinhoito-osaston osastopäällikkönä ja vankeinhoitolaitoksen ylijohantajana toimivalla hallitusneuvoksella oikeustieteen kandidaatin tutkinto, perehtyneisyys hallinnonalan toimintaan ja rikosoikeudellisen seuraamusjärjestelmän hyvä tuntemus sekä käytännössä osoitettu johtamistaito ja johtamiskokemus;

5) apulaisosastopäälliköllä, hallitusneuvoksella ja hallitussihteerillä valtioneuvoston ohjesäännön (1522/1995) 29 §:ssä säädetty kelpoisuus;

6) lainvalmisteluosaston apulaisosastopäälliköllä lainsäädäntöjohtajana ja lainsäädän-

töneuvoksella toimistopäällikkönä tai yksikön johtajana oikeustieteen kandidaatin tutkinto ja hyvä perehtyneisyys lainvalmisteluun sekä käytännössä osoitettu johtamistaito;

7) lainvalmisteluosaston tarkastustoimiston lainsäädäntöneuvoksella oikeustieteen kandidaatin tutkinto, minkä lisäksi suomenkielistä säädöstarkastusta suorittavalla lainsäädäntöneuvoksella tulee olla hyvä perehtyneisyys lainvalmisteluun ja ruotsinkielistä säädöstarkastusta suorittavalla lainsäädäntöneuvoksella ruotsin kielen täydellinen hallitseminen ja hyvä perehtyneisyys lainvalmisteluun tai ruotsinkieliseen lakikieleen, lainvalmisteluosaston muulla lainsäädäntöneuvoksella oikeustieteen kandidaatin tutkinto tai muu ylempi korkeakoulututkinto sekä lainvalmistelussa tarvittava tutkimus- ja suunnittelutaito;

8) kehitysjohtajalla, kehityspäälliköllä, vankeinhoitojohtajalla vankeinhoidon ylitarkastajana, neuvottelevalla virkamiehellä, vankeinhoito-osaston ylitarkastajalla ja vankeinhoidontarkastajalla ylempi korkeakoulututkinto; sekä

9) muilla virkamiehillä ylempi korkeakoulututkinto tai muu viran edellyttämä koulutus.

Tämä asetusta tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1998.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 1997

Tasavallan Presidentti**MARTTI AHTISAARI**Oikeusministeri *Kari Häkämies*

N:o 1227

Asetus**onnettomuuksien tutkinnasta annetun asetuksen muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 1997

Oikeusministerin esittelystä
kumotaan onnettomuuksien tutkinnasta 12 päivänä helmikuuta 1996 annetun asetuksen (79/1996) 2 luku sekä
muutetaan 2 §:n 1 momentti seuraavasti:

2 §

Virkojen kelpoisuusvaatimukset

koulutuskinto, hyvä perehtyneisyys virkaan kuuluviin tehtäviin sekä käytännössä osoitettu johtamistaito ja johtamiskokemus.

Onnettomuustutkintakeskuksen johtajan kelpoisuusvaatimuksena on ylempi korkea-

Tämä asetusta tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1998.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 1997

Tasavallan Presidentti**MARTTI AHTISAARI**Oikeusministeri *Kari Häkämies*